

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ

Ταχ. Δ/ση : Αχαρνών 2
Ταχ. Κώδικας: 10432, Αθήνα
Τηλέφωνο : 210 212 4331,-4332
Ηλ. Ταχυδρ. : koinovouleftikos@minagric.gr

Αθήνα 24-4-2025
Αρ. πρωτ.: 107298

ΠΡΟΣ:
Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων και ΑΚΕ

ΚΟΙΝ.: ΩΣ ΠΑ
(Διά της Βουλής των Ελλήνων)

ΘΕΜΑ: Απάντηση στην υπ' αριθμ. 4348/31-3-2025 Ερώτηση

Σχετικά με την παραπάνω Ερώτηση που κατέθεσε ο Βουλευτής **κ. Γ. Ρούντας**, σας πληροφορούμε τα εξής:

Σχετικά με τις αναφερόμενες φυτεύσεις μελισσοκομικών φυτών, σημειώνεται ότι, στο πλαίσιο του Στρατηγικού Σχεδίου της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής 2023-2027 (ΣΣ ΚΑΠ 2023-2027), έχει εγκριθεί η υλοποίηση της Παρέμβασης Π2-55.3 «Εξορθολογισμός της εποχιακής μετακίνησης των μελισσοσμηνών», στην οποία συμπεριλαμβάνεται το Υπομέτρο: «Πρόληψη ζημιών που προκαλούνται από δυσμενείς κλιματικές συνθήκες και προώθηση της ανάπτυξης και χρήσης πρακτικών διαχείρισης προσαρμοσμένων στις μεταβαλλόμενες κλιματικές συνθήκες», το οποίο προβλέπει την υλοποίηση της Δράσης: «Εμπλουτισμός της μελισσοκομικής χλωρίδας – βελτίωση και της βιοποικιλότητας». Οι δικαιούχοι της Δράσης μπορούν να ενισχυθούν για δαπάνες που αφορούν στην προμήθεια σπορά – φύτευση μελισσοκομικών φυτών και στην καθιέρωση συνθηκών κατάλληλων για αύξηση του αριθμού των επικονιαστών-μελισσών που εγκαθίστανται στην περιοχή, μέσω της δημιουργίας και οριοθέτησης κατάλληλων θέσεων τοποθέτησης κυψελών. Χαρακτηριστικά είδη φυτών με διαφορετικές περιόδους ανθοφορίας ή μελιτοέκκρισης είναι το πεύκο, το έλατο, η δρυς, το θυμάρι, η καστανιά, διάφορα αρωματικά φυτά, ο ηλίανθος, το βαμβάκι, διάφορα οπωροφόρα, ενώ δεν είναι επιλέξιμα για φύτευση φυτά που μπορεί να χρησιμοποιηθούν ως τρόφιμα ή ζωοτροφές.

Σχετικά με το Πρόγραμμα στήριξης της μελισσοκομίας στα Μικρά Νησιά του Αιγαίου Πελάγους (όλα τα νησιά εκτός από την Εύβοια και την Κρήτη), σημειώνεται ότι το εν λόγω πρόγραμμα αποσκοπεί στην ενίσχυση της βιωσιμότητας και αποτελεσματικότητας των υπαρχουσών μελισσοκομικών εκμεταλλεύσεων, στην ανάπτυξη της τοπικής παραγωγής μελιού και στη βελτίωση του βαθμού αυτοεφοδιασμού των μικρών νησιών του Αιγαίου Πελάγους με το εν λόγω προϊόν. Το συνολικό ύψος της ετήσιας ενίσχυσης ανέρχεται σε 1.800.000 €, εκ των οποίων το ποσό των 1.150.000 € προέρχεται από ενωσιακούς πόρους, ενώ το ποσό των 650.000 € αφορά εθνική συμμετοχή (Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων). Το ποσό της ενίσχυσης μπορεί να φτάσει μέχρι 14 € ετησίως ανά κατεχόμενη κυψέλη. Ύστερα από αίτημα τροποποίησης του εν λόγω προγράμματος, το οποίο εγκρίθηκε από την αρμόδια υπηρεσία της Ε.Ε., θεσπίστηκε (με την υπ' αριθ. 391799/12-12-2024 ΥΑ -ΦΕΚ Β' 6956- για την τροποποίηση της υπ' αριθ. 455/231690/24-08-2020 ΥΑ -ΦΕΚ Β' 3546), η χορήγηση ενός ελάχιστου ποσού βασικής οικονομικής ενίσχυσης, ύψους 4,00 € ανά επιλέξιμη κατεχόμενη κυψέλη, ανεξαρτήτως της ποσότητας του παραγόμενου μελιού και ταυτόχρονα προβλέπεται επιπλέον οικονομική ενίσχυση μέχρι 10,00 € ανά επιλέξιμη κατεχόμενη κυψέλη, σε αναλογία με την ποσότητα του μελιού που παράγεται και εμπορεύεται νομίμως κατά το έτος υποβολής της αίτησης ενίσχυσης. Οι πληρωμές στο πλαίσιο του εν λόγω προγράμματος ολοκληρώνονται, σε κάθε περίπτωση, το αργότερο έως την 30^η Ιουνίου του

επόμενου ημερολογιακού έτους από το έτος υποβολής της αίτησης συμμετοχής στο πρόγραμμα. Σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 4 της υπ' αριθ. 455/231690/24-08-2020 ΥΑ (Β'3546), όπως τροποποιήθηκε με την υπ' αριθ. 391799/12-12-2024 ΥΑ (Β'6956) και ισχύει, το ύψος της οικονομικής ενίσχυσης ανά κατεχόμενη επιλέξιμη κυψέλη για έκαστο έτος καθορίζεται από τη Διεύθυνση Συστημάτων Εκτροφής Ζώων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΥΠΑΑΤ), λαμβάνοντας υπόψη τον αριθμό των επιλέξιμων κυψελών και το διαθέσιμο ποσό για την υλοποίηση του προγράμματος. Επισημαίνεται ότι, μέχρι και το έτος 2023 (πληρωμές 2024), κατά την εφαρμογή του εν λόγω Προγράμματος, το μέγιστο προβλεπόμενο ποσό ενίσχυσης ανά κατεχόμενη επιλέξιμη κυψέλη ήταν 12,00 €.

Σε εφαρμογή των ανωτέρω, το καθορισθέν ύψος ενίσχυσης ανά κατεχόμενη επιλέξιμη κυψέλη από το 2000 έως και το 2023 αποτυπώνεται στον ακόλουθο πίνακα:

Έτος Αναφοράς	Ποσό ενίσχυσης ανά κατεχόμενη επιλέξιμη κυψέλη (€)	(%) ενίσχυσης επί του μέγιστου
2020 (πληρωμές 2021)	11,29	94,08
2021 (πληρωμές 2022)	11,09	92,42
2022 (πληρωμές 2023)	11,59	96,58
2023 (πληρωμές 2024)	12,00	100

Σχετικά με το αναφερόμενο ποσοστό περιεκτικότητας σε γυρεόκοκκους, σημειώνεται ότι είναι σε ισχύ το άρθρο 67α του Κώδικα Τροφίμων και Ποτών (ΚΤΠ). Μεταξύ των παραμέτρων που χρησιμοποιούνται για την ταυτοποίηση των έξι από τους οκτώ αμιγείς τύπους ελληνικού μελιού που έχουν ταυτοποιηθεί (καστανιάς, ερείκης, θυμαριού, πορτοκαλιάς, βαμβακιού και ηλιανθού), εξαιρουμένων των μελιών μελιτώματος (πεύκου και ελάτης), είναι το ποσοστό παρουσίας του κύριου γυρεόκοκκου, σε συνδυασμό πάντα και με τις άλλες παραμέτρους. Σύμφωνα με τον ΚΤΠ, όπως ισχύει, το προβλεπόμενο ελάχιστο ποσοστό γυρεόκοκκων θυμαρίσιου μελιού καθορίζεται 18%, με την προϋπόθεση ότι το ποσοστό των συνοδών γυρεόκοκκων ενός είδους φυτού δεν ξεπερνά το 45%.

Σχετικά με τη διαδικασία κατοχύρωσης ενδείξεων προϊόντων ως Προστατευόμενης Ονομασίας Προέλευσης (ΠΟΠ) ή Προστασίας Γεωγραφικής Ένδειξης (ΠΓΕ), σημειώνεται ότι η κατοχύρωση των παραπάνω ενδείξεων προϋποθέτει την εκδήλωση ενδιαφέροντος από τους εμπλεκόμενους τοπικούς μελισσοκομικούς φορείς και τη εφαρμογή συγκεκριμένης διαδικασίας και προϋποθέσεων. Αναλυτικότερα, αναφέρεται ότι, για την καταχώριση μίας ονομασίας ως ΠΟΠ ή ΠΓΕ, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην κείμενη εθνική και ενωσιακή νομοθεσία, θα πρέπει να υποβληθεί στην αρμόδια υπηρεσία του ΥΠΑΑΤ (Διεύθυνση Συστημάτων Ποιότητας και Βιολογικής Γεωργίας-Τμήμα ΠΟΠ, ΠΓΕ, ΕΠΙΠ) αίτηση από μία ομάδα παραγωγών, ανεξαρτήτως νομικής μορφής, αποτελούμενης από παραγωγούς του προϊόντος του οποίου η ονομασία θα προταθεί για καταχώριση. Η αίτηση καταχώρισης περιλαμβάνει τις Προδιαγραφές προϊόντος καθώς και υποστηρικτικά έγγραφα που τεκμηριώνουν τις απαιτήσεις που προβλέπονται στις Προδιαγραφές και η μόνη υπεύθυνη για την ορθή σύνταξη και συμπλήρωση της σχετικής αίτησης είναι η αιτούσα ομάδα. Στη Διεύθυνση Συστημάτων Ποιότητας και Βιολογικής Γεωργίας-Τμήμα ΠΟΠ, ΠΓΕ, ΕΠΙΠ του ΥΠΑΑΤ έχει υποβληθεί αίτηση καταχώρισης στο ενωσιακό Μητρώο των ΠΟΠ/ΠΓΕ/ΕΠΙΠ της ονομασίας «Θυμαρίσιο Μέλι Καλύμνου» ως ΠΓΕ, τον Σεπτέμβριο του 2017, τον Νοέμβριο του 2018 και η πιο πρόσφατη υποβλήθηκε τον Ιούνιο του 2021. Όλες οι αιτήσεις αξιολογήθηκαν από την ως άνω αρμόδια Υπηρεσία του ΥΠΑΑΤ και στάλθηκαν παρατηρήσεις στην αιτούσα ομάδα, για να γίνουν οι απαραίτητες διορθώσεις, ώστε η αίτηση να συνάδει με την κείμενη νομοθεσία. Από την 10^η/10/2022 απάντηση της εν λόγω Υπηρεσίας του ΥΠΑΑΤ, με την οποία αξιολογήθηκε η πιο πρόσφατη αίτηση, η αιτούσα ομάδα δεν έχει υποβάλει νέα, επικαιροποιημένη αίτηση καταχώρισης και, ως εκ τούτου, δεν υπάρχει κάποια εκκρεμότητα στην ως άνω Υπηρεσία για το θέμα αυτό.

Σχετικά με την προώθηση του μελιού γενικότερα και, ως εκ τούτου, και του μελιού που προέρχεται από την Κάλυμνο, σημειώνεται ότι βρίσκεται σε εφαρμογή η Δράση «Προώθηση του μελιού και των άλλων προϊόντων της κυψέλης και προβολή του κλάδου της μελισσοκομίας – ενίσχυση της καινοτομίας», της Παρέμβασης Π2-55.6 «Προώθηση, επικοινωνία και μάρκετινγκ, συμπεριλαμβανομένων δράσεων και δραστηριοτήτων παρακολούθησης της αγοράς που αποσκοπούν ιδίως στην ευαισθητοποίηση των καταναλωτών», στο πλαίσιο υλοποίησης των παρεμβάσεων του τομέα της μελισσοκομίας, του εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής 2023-2027 (ΣΣ ΚΑΠ 2023-2027). Το ακριβές περιεχόμενο και οι λεπτομέρειες εφαρμογής της Δράσης έχουν καθοριστεί με την υπ' αριθ. 365/217159/07-07-2023 ΥΑ (Β' 4556), όπως ισχύει.

Σχετικά με τις ενδείξεις φυτικής προέλευσης στις συσκευασίες μελιού, για τους οκτώ αμιγείς τύπους ελληνικού μελιού που έχουν ταυτοποιηθεί (καστανιάς, ερείκης, θυμαριού, πορτοκαλιάς, βαμβακιού, ηλίανθου, πεύκου και ελάτης), ισχύουν τα προβλεπόμενα στο άρθρο 67α του Κώδικα Τροφίμων και Ποτών αναφορικά με τις προϋποθέσεις τήρησης των προβλεπόμενων παραμέτρων.

Σχετικά με τη θεσμοθέτηση ενδείξεων εθνικότητας προέλευσης, σημειώνεται ότι, σε εφαρμογή της Οδηγίας (ΕΕ) 2024/1438 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 14ης Μαΐου 2024, τροποποιήθηκε η Οδηγία (ΕΕ) 2001/110/ΕΚ του Συμβουλίου για το μέλι. Στην εν λόγω τροποποίηση προβλέπεται η δυνατότητα θέσπισης εθνικών συμπληρωματικών μέτρων, τα οποία σχετίζονται με ειδικές περιπτώσεις μελιού, το οποίο προέρχεται από περισσότερες από τέσσερις χώρες και αφορούν στην αναγραφή των χωρών προέλευσης και του ποσοστού που αντιπροσωπεύει καθεμία από τις εν λόγω χώρες προέλευσης. Συγκεκριμένα, ισχύουν τα ακόλουθα: «η χώρα προέλευσης όπου έγινε η συγκομιδή του μελιού πρέπει να αναγράφεται στην επισήμανση. Στην περίπτωση που το μέλι προέρχεται από περισσότερες από μία χώρες, οι χώρες προέλευσης όπου έγινε η συγκομιδή του μελιού αναγράφονται στην επισήμανση στο κύριο οπτικό πεδίο, κατά φθίνουσα σειρά του μεριδίου τους στο βάρος, μαζί με το ποσοστό που αντιπροσωπεύει κάθε μία από τις εν λόγω χώρες προέλευσης. Επιτρέπεται ανοχή 5 % για κάθε επιμέρους μερίδιο εντός του μείγματος, που υπολογίζεται με βάση την τεκμηρίωση ιχνηλασιμότητας της επιχείρησης.

Ωστόσο, τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι, όσον αφορά το μέλι που διατίθεται στην αγορά στο έδαφός τους, στις περιπτώσεις στις οποίες σε μείγματα μελιού υπάρχουν περισσότερες από τέσσερις χώρες προέλευσης και τα τέσσερα μεγαλύτερα μερίδια αντιπροσωπεύουν πάνω από το 50 % του μείγματος, επιτρέπεται η αναγραφή του ποσοστού μόνο για τα τέσσερα αυτά μεγαλύτερα μερίδια, και ότι οι υπόλοιπες χώρες προέλευσης πρέπει να αναφέρονται κατά φθίνουσα σειρά χωρίς ποσοστό».

Αναφορικά με τα γενικότερα μέτρα στήριξης των μελισσοκόμων, σημειώνονται τα κάτωθι:

Α. Στο πλαίσιο υλοποίησης του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2022, μεταξύ των άλλων, χρηματοδοτούνται δράσεις και επενδυτικές δαπάνες που αποσκοπούν στη στήριξη της Κτηνοτροφίας, συμπεριλαμβανομένης και της Μελισσοκομίας.

Ειδικότερα:

Στο πλαίσιο του **Μέτρου 1: «Δράσεις μεταφοράς γνώσεων και ενημέρωσης»**, προβλέπεται η κατάρτιση γεωργών/κτηνοτρόφων, έτσι ώστε να τους δοθούν οι απαραίτητες γνώσεις και δεξιότητες για να γίνουν επιχειρηματίες αγρότες. Το μέτρο αφορά σε επαγγελματική κατάρτιση και δράσεις απόκτησης δεξιοτήτων με έμφαση στους νέους γεωργούς – κτηνοτρόφους - μελισσοκόμους και τις μικρές γεωργικές εκμεταλλεύσεις.

Στο πλαίσιο του **Μέτρου 2: «Συμβουλευτικές υπηρεσίες, υπηρεσίες διαχείρισης γεωργικής εκμετάλλευσης και υπηρεσίες αντικατάστασης στην εκμετάλλευση»**, προβλέπεται η ενίσχυση παρόχων γεωργικών συμβουλών, προκειμένου να στηρίξουν τους αγρότες και κτηνοτρόφους - μελισσοκόμους ως προς τη βελτίωση της οικονομικής και περιβαλλοντικής διαχείρισης των γεωργικών και κτηνοτροφικών τους εκμεταλλεύσεων.

Στο πλαίσιο του μέτρου **4.1 «Επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις»**, μεταξύ των άλλων, δίνεται στήριξη σε εκμεταλλεύσεις που στρέφονται προς ποιοτικά γεωργικά προϊόντα, ώστε να διευκολυνθεί η προσαρμογή τους στις ανάγκες της αγοράς και να ενισχυθεί η ανταγωνιστικότητά τους. Δικαιούχοι της ενίσχυσης είναι επαγγελματίες αγρότες και κτηνοτρόφοι - μελισσοκόμοι (φυσικά και νομικά πρόσωπα), οι οποίοι ενισχύονται για την υλοποίηση επενδυτικών σχεδίων και, μεταξύ των άλλων, ενισχύονται για την ανέγερση, επέκταση, εκσυγχρονισμό γεωργικών κτιρίων και κατασκευών, την αγορά, μεταφορά και εγκατάσταση καινούργιου μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού, καθώς και την αγορά, μεταφορά και εγκατάσταση πολυετών φυτειών. Παράλληλα, ενισχύονται δαπάνες για την εξοικονόμηση ύδατος, καθώς και δαπάνες που συμβάλλουν στη χρήση ΑΠΕ για την παραγωγή ενέργειας, ώστε να μειωθεί το υψηλό κόστος ενέργειας. Τέλος, προβλέπεται η ενίσχυση δαπανών για την προστασία του περιβάλλοντος, μέσω της συλλογικής χρήσης και επεξεργασίας των αποβλήτων των γεωργικών εγκαταστάσεων.

Στο πλαίσιο της υλοποίησης της **Δράσης 4.2.1 για τη μεταποίηση, εμπορία και ανάπτυξη με τελικό προϊόν εντός του Παραρτήματος Ι**, ενισχύονται πολύ μικρές, μικρο-μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ), αλλά και μεγάλες επιχειρήσεις, για την ίδρυση και τον εκσυγχρονισμό, με κύριο στόχο την αύξηση της προστιθέμενης αξίας των προϊόντων του κτηνοτροφικού – μελισσοκομικού τομέα, καθιστώντας τα πιο ελκυστικά στον καταναλωτή. Επιπλέον, επενδύσεις μεταποίησης κτηνοτροφικών προϊόντων ενθαρρύνονται και μέσα από τις δράσεις των τοπικών αναπτυξιακών προγραμμάτων **LEADER**.

Επίσης, στο πλαίσιο του **Μέτρου 4.3, υλοποιούνται μικρά και μεγάλα εγγειοβελτιωτικά - αρδευτικά έργα υποδομής**, για την αποτελεσματικότερη και αποδοτικότερη χρήση του αρδευτικού νερού, καθώς και για την προσαρμογή στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, καθώς και έργα **αγροτικής οδοποιίας** για τη βελτίωση της προσβασιμότητας στις γεωργικές και κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις, τη μείωση του κόστους μεταφοράς, αλλά και την ταχύτερη και ασφαλέστερη διακίνηση ευπαθών προϊόντων.

Στο πλαίσιο του Μέτρου 6.1 των Νέων Γεωργών, προβλέπεται αυξημένο πριμ πρώτης εγκατάστασης για νέους που εισέρχονται στην πρωτογενή παραγωγή, με στόχο την ηλικιακή αναδιάρθρωση του παραγωγικού δυναμικού της γεωργίας και της κτηνοτροφίας - μελισσοκομίας, καθώς και τη συνολικότερη αναζωογόνηση των τοπικών αγροτικών κοινωνιών.

Επιπλέον, στο πλαίσιο του **Μέτρου 6.3**, παρέχεται στήριξη σε **Μικρές Γεωργικές και Κτηνοτροφικές Εκμεταλλεύσεις** με τη μορφή κατ' αποκοπή ενίσχυσης, προκειμένου να διατηρήσουν τη βιωσιμότητά τους.

Στο πλαίσιο του **Μέτρου 9: «Σύσταση ομάδων και οργανώσεων παραγωγών στους τομείς γεωργίας, της κτηνοτροφίας - μελισσοκομίας και της δασοκομίας»**, δίνονται κίνητρα για τον σχηματισμό και τη λειτουργία ομάδων και οργανώσεων παραγωγών, με στόχο τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των προϊόντων τους. Ενισχύεται η συσπείρωση των παραγωγών σε ομάδες ή οργανώσεις, ώστε να αντιμετωπίσουν από κοινού τις προκλήσεις της αγοράς, να ενισχύσουν τη διαπραγματευτική τους δύναμη – μέσω της αύξησης του όγκου του διαπραγματευόμενου προϊόντος - σε σχέση με την παραγωγή και την εμπορία, να διευρύνουν τον αριθμό των πιθανών αγοραστών και να μειώσουν το ανά παραγωγό κόστος των συλλογικών επενδύσεων.

Η στήριξη του πρωτογενούς τομέα επιδιώκεται και με την υλοποίηση πιλοτικών εφαρμογών μέσω των Επιχειρησιακών Ομάδων του **Μέτρου 16 «Συνεργασία»** του ΠΑΑ, οι οποίες έχουν σκοπό την ενσωμάτωση των ερευνητικών αποτελεσμάτων στην πράξη, με σκοπό την παραγωγικότητα και βιωσιμότητα της γεωργίας και κτηνοτροφίας - μελισσοκομίας.

Επίσης, στο πλαίσιο του **Μέτρου 11**, παρέχεται στήριξη για τη μετατροπή ή τη διατήρηση των πρακτικών της **βιολογικής γεωργίας και κτηνοτροφίας – μελισσοκομίας**, με σκοπό την ενθάρρυνση των αγροτών να συμμετάσχουν σε τέτοια συστήματα, απαντώντας έτσι στη ζήτηση της κοινωνίας για τη χρήση φιλικών προς το περιβάλλον γεωργικών πρακτικών, οι οποίες χρηματοδοτούνται και από λοιπά **φιλοπεριβαλλοντικά μέτρα και δράσεις** του ΠΑΑ (όπως, η γενετική βελτίωση, οι σπάνιες φυλές κ.λπ.).

Σημαντική στήριξη στους κτηνοτρόφους παρέχεται και μέσω του **Μέτρου 13 της εξισωτικής αποζημίωσης**, το οποίο στοχεύει στην προστασία του εισοδήματος των παραγωγών και τη διατήρηση της κτηνοτροφικής δραστηριότητας σε ιδιαίτερα ευάλωτες περιοχές με φυσικά ή άλλα ειδικά μειονεκτήματα (ορεινές, μειονεκτικές, παραμεθόριες και νησιωτικές).

Επίσης, για την **αντιμετώπιση των επιπτώσεων των πρόσφατων θεομηνιών** στο πλαίσιο του ΠΑΑ, προβλέπεται το **Μέτρο 5.2** «Επενδύσεις αποκατάστασης των ζημιών που προκαλούνται στο γεωργικό κεφάλαιο (φυτικό, ζωικό, και πάγιο) από φυσικά φαινόμενα, δυσμενείς καιρικές συνθήκες και καταστροφικά γεγονότα», μέσω του οποίου παρέχεται στήριξη στους κτηνοτρόφους (φυσικά και νομικά πρόσωπα, συνεταιρισμούς) για να αποκαταστήσουν το παραγωγικό δυναμικό των κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων τους (ζωικό κεφάλαιο και σταβλικές εγκαταστάσεις). Στο μέτρο περιλαμβάνεται και η μελισσοκομία.

Έκτακτη προσωρινή στήριξη σε κτηνοτρόφους χορηγήθηκε και στο πλαίσιο του **Μέτρου 22**, προκειμένου να αντιμετωπίσουν τις επιπτώσεις της ρωσικής εισβολής στην Ουκρανία.

Στο πλαίσιο του ΠΑΑ και για τη **χρηματοδοτική ενίσχυση των παραγωγών και των μεταποιητικών επιχειρήσεων στη Γεωργία, την Κτηνοτροφία και τη Μελισσοκομία**, έχουν ενεργοποιηθεί:

- το **Ταμείο Εγγυήσεων Αγροτικής Ανάπτυξης**
- το **Ταμείο Μικρών Δανείων Αγροτικής Επιχειρηματικότητας** (Ταμείο Μικροπιστώσεων)
- ο μηχανισμός των «**Πρόσθετων Πράξεων**» για τη διευκόλυνση της σύναψης δανειακών συμβάσεων υλοποίησης επενδυτικών σχεδίων του ΠΑΑ που αφορούν στα σχέδια βελτίωσης.

Β. Στο πλαίσιο υλοποίησης του Στρατηγικού Σχεδίου ΚΑΠ 2023-2027 (ΣΣ ΚΑΠ), μεταξύ των άλλων, προβλέπεται η χρηματοδότηση παρεμβάσεων που αφορούν και στους δύο πυλώνες (άμεσες ενισχύσεις και αγροτική ανάπτυξη) της ΚΑΠ για τη χορήγηση ενισχύσεων και την υλοποίηση επενδυτικών δαπανών που αποσκοπούν στη στήριξη της **κτηνοτροφίας-μελισσοκομίας**.

Οι εν λόγω παρεμβάσεις στοχεύουν, κυρίως, στη στήριξη του εισοδήματος των παραγωγών, στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του κτηνοτροφικού τομέα, στην ενθάρρυνση επενδύσεων και στην υιοθέτηση φιλοπεριβαλλοντικών πρακτικών.

ΠΥΛΩΝΑΣ Ι (Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων – ΕΓΤΕ):

Μέσω του Πυλώνα Ι και των άμεσων ενισχύσεων, παρέχονται ενισχύσεις μέσω της **βασικής ενίσχυσης**. Η βασική ενίσχυση αφορά στην εισοδηματική στήριξη για τη βιωσιμότητα των εκμεταλλεύσεων, χορηγείται ετησίως ανά αγρονομική περιφέρεια που, στην προκειμένη περίπτωση, αφορά σε αυτή για τις μόνιμες καλλιέργειες και η ενίσχυση καταβάλλεται μέσω των δικαιωμάτων.

Επιπλέον, προβλέπεται η **αναδιανεμητική ενίσχυση**, η οποία χορηγείται, ως συμπληρωματική ενίσχυση, ετησίως για κάθε αγρονομική περιφέρεια και αφορά στην αναδιανομή ενισχύσεων από τις μεγαλύτερες στις μικρότερες ή μεσαίες γεωργικές και κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις.

Στη στήριξη της κτηνοτροφίας στοχεύουν και οι χορηγούμενες ετησίως **συνδεδεμένες ενισχύσεις**, οι οποίες αφορούν στο πρόβειο, το αίγιο και το βόειο κρέας.

Μέσω του Πυλώνα Ι, επίσης, παρέχεται με τη νέα ΚΑΠ η δυνατότητα ενίσχυσης του πρωτογενούς τομέα μέσω των **οικολογικών προγραμμάτων**, προκειμένου να εφαρμόσουν φιλοπεριβαλλοντικές πρακτικές (π.χ. **βιολογική κτηνοτροφία, περιβαλλοντική διαχείριση**

κτηνοτροφικών συστημάτων κ.λπ.), ενώ αντίστοιχες πρόνοιες για επενδύσεις και δράσεις προβολής – προώθησης προβλέπονται στο πλαίσιο των **τομεακών προγραμμάτων** (π.χ. για τη μελισσοκομία).

ΠΥΛΩΝΑΣ II (Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης – ΕΓΤΑΑ):

Όσον αφορά στις παρεμβάσεις του Πυλώνα II, που αφορούν σε στρεμματικές ενισχύσεις (Γεωργοπεριβαλλοντικές παρεμβάσεις), εκτός της **Εξισωτικής Αποζημίωσης** που συνεχίζεται, προβλέπονται και οι εξής:

Π3-70-1.6 Ενισχύσεις για την ανάληψη πρόσθετων γεωργο-περιβαλλοντικών υποχρεώσεων από τους μελισσοκόμους για την προστασία των μελισσοσμηνών και την ενίσχυση της βιοποικιλότητας

Η παρέμβαση αφορά στην ενθάρρυνση υιοθέτησης από τους μελισσοκόμους της βιολογικής εκτροφής (μετατροπή και διατήρηση).

Π3-73-2.1 – Σχέδια Βελτίωσης Γεωργικών Εκμεταλλεύσεων που συμβάλλουν στην ανταγωνιστικότητα

Μέσω της εν λόγω παρέμβασης, θα υλοποιηθούν επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις όλων των κλάδων, από επαγγελματίες γεωργούς (φυσικά και νομικά πρόσωπα) και συλλογικά σχήματα, με στόχους τη βελτίωση της οικονομικής αποδοτικότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων τους και τη διευκόλυνση της αναδιάρθρωσης και του εκσυγχρονισμού αυτών. Οι επενδύσεις που προβλέπονται, θα δώσουν ευκαιρίες, ώστε να εκσυγχρονιστούν και να προσαρμοστούν οι εκμεταλλεύσεις γρήγορα στις ανάγκες της αγοράς μέσω της αύξησης της συνολικής παραγωγικότητας της γεωργικής εκμετάλλευσης (αύξηση παραγωγικότητας κεφαλαίου, εργασίας, εδάφους) και τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των βιώσιμων ελληνικών γεωργικών εκμεταλλεύσεων, μέσω της ενίσχυσης επενδύσεων αυτοματοποίησης, ψηφιοποίησης και συστημάτων γεωργίας ακριβείας.

Π3-73-2.3 – Στήριξη για επενδύσεις στη μεταποίηση / εμπορία και / ή ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων

Προβλέπεται η ενίσχυση πολύ μικρών, μικρο-μεσαίων επιχειρήσεις (ΜΜΕ), αλλά και μεγάλων επιχειρήσεων, για την ίδρυση και τον εκσυγχρονισμό, με κύριο στόχο την αύξηση της προστιθέμενης αξίας των κτηνοτροφικών-μελισσοκομικών προϊόντων, καθιστώντας τα πιο ελκυστικά στον καταναλωτή.

Π3-73-1.2 Βελτίωση πρόσβασης σε γεωργική γη και κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις.

Η παρέμβαση αφορά στη χρηματοδότηση δημοσίων επενδύσεων για τη διευκόλυνση πρόσβασης σε γεωργικές και κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις μέσω έργων αγροτικής οδοποιίας. Ειδικότερα, με την αρ. πρωτ. 4752/08-11-2024 πρόσκληση για την υποβολή αίτησης στήριξης στο Στρατηγικό Σχέδιο Κοινής Αγροτικής Πολιτικής 2023 – 2027 (ΣΣ ΚΑΠ 2023 – 2027) – Παρέμβαση Π3-73-1.2 «Βελτίωση πρόσβασης σε γεωργική γη και κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις», με καταληκτική ημερομηνία λήξης ηλεκτρονικής υποβολής πρότασης: 28-02-2025, έχουν υποβληθεί 1.039 αιτήσεις στήριξης σε σύνολο χώρας, οι οποίες βρίσκονται σε στάδιο αξιολόγησης.

Π3-75-1 Εγκατάσταση Νέων Γεωργών

Προβλέπεται η ενίσχυση των νέων που εισέρχονται στον πρωτογενή τομέα με στήριξη εφάπαξ ποσού έως 42.500 € για την υλοποίηση τετραετούς επιχειρηματικού σχεδίου για την ανάπτυξη βιώσιμων γεωργοκτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων.

Π3-77-1.1 Σύσταση Ομάδων και Οργανώσεων Παραγωγών και Διεπαγγελματικών οργανώσεων στον τομέα της Γεωργίας και Κτηνοτροφίας

Η παρέμβαση παρέχει κίνητρα για τον σχηματισμό και τη λειτουργία ομάδων και οργανώσεων παραγωγών, με στόχο τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των προϊόντων τους. Ενισχύεται η συσπείρωση των παραγωγών σε ομάδες ή οργανώσεις, ώστε να αντιμετωπίσουν από κοινού τις

προκλήσεις της αγοράς, να ενισχύσουν τη διαπραγματευτική τους δύναμη – μέσω της αύξησης του όγκου του διαπραγματευόμενου προϊόντος - σε σχέση με την παραγωγή και την εμπορία, να διευρύνουν τον αριθμό των πιθανών αγοραστών και να μειώσουν το ανά παραγωγό κόστος των συλλογικών επενδύσεων.

P3-77-2.1 Συστήματα Ποιότητας Γεωργικών Προϊόντων και Τροφίμων

Στο πλαίσιο της εν λόγω παρέμβασης, οι παραγωγοί ενισχύονται για τη συμμετοχή τους σε συστήματα ποιότητας γεωργικών προϊόντων και τροφίμων, προκειμένου να προσδώσουν προστιθέμενη αξία στο προϊόν τους και να το καταστήσουν ανταγωνιστικό αυξάνοντας παράλληλα τις ευκαιρίες τους στην αγορά.

P3-77-3.1 Ανάπτυξη συνεργασιών μέσω Επιχειρησιακών Ομάδων (ΕΟ) της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας

Η στήριξη του κλάδου για την καλλιέργεια της ελιάς θα επιδιωχθεί με την υλοποίηση πιλοτικών εφαρμογών μέσω της εν λόγω παρέμβασης που έχει ως σκοπό την ενσωμάτωση των ερευνητικών αποτελεσμάτων στην πράξη για αύξηση της παραγωγικότητας και βιωσιμότητας της γεωργίας και κτηνοτροφίας.

P3-77-4.1 Στήριξη για τοπική ανάπτυξη μέσω του LEADER (ΤΑΠΤοΚ - Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων

Μέσω των πρόσφατα εγκεκριμένων τοπικών προγραμμάτων, θα ενισχυθούν, μεταξύ των άλλων, πολύ μικρές και μικρομεσαίες επιχειρήσεις για την πραγματοποίηση επενδύσεων (ιδρύσεις και εκσυγχρονισμοί) σε τομείς, όπως της βιοτεχνίας, οικοτεχνίας, μεταποίησης, αγροτουρισμού κ.λπ.

P3-78.1 – Εκπαίδευση κατάρτιση γεωργών και κτηνοτρόφων

Προβλέπεται η κατάρτιση γεωργών / κτηνοτρόφων - μελισσοκόμων, έτσι ώστε να τους δοθούν οι απαραίτητες γνώσεις και δεξιότητες για να γίνουν επιχειρηματίες αγρότες. Το μέτρο αφορά σε επαγγελματική κατάρτιση και δράσεις απόκτησης δεξιοτήτων με έμφαση στους νέους γεωργούς και τις μικρές γεωργικές εκμεταλλεύσεις.

P3-78.2 Συμβουλευτικές υπηρεσίες γεωργών και κτηνοτρόφων και λοιπών ενδιαφερόμενων ομάδων (stakeholders) καθώς και κατάρτιση Γεωργικών Συμβούλων

Μέσω της εν λόγω παρέμβασης, οι παραγωγοί θα έχουν την ευκαιρία στήριξης μέσω γεωργικών συμβουλών που θα παρέχονται από επιλεγμένους φορείς – παρόχους, ώστε να στηριχθούν ως προς τη βελτίωση της οικονομικής και περιβαλλοντικής διαχείρισης των γεωργοκτηνοτροφικών τους εκμεταλλεύσεων.

Στο ΣΣ ΚΑΠ 2023-2027 προβλέπεται, επίσης, η ενεργοποίηση **Χρηματοδοτικών Εργαλείων** που αφορούν στην **παροχή εγγυήσεων και δανείων** με ευνοϊκούς όρους (ταμεία εγγυήσεων και μικροπιστώσεων) σε ωφελούμενους του πρωτογενούς τομέα και της μεταποίησης γεωργικών και κτηνοτροφικών - μελισσοκομικών προϊόντων [φυσικά και νομικά πρόσωπα, νέοι γεωργοί, ΚοινΣΕπ (Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση) και συλλογικά σχήματα].

Τέλος, για τα θέματα που τίγονται στην Ερώτηση 4348/31-3-2025 και άπτονται των αρμοδιοτήτων του ΕΛ.Γ.Ο.-ΔΗΜΗΤΡΑ (Ελληνικός Γεωργικός Οργανισμός-ΔΗΜΗΤΡΑ) σας διαβιβάζουμε το υπ' αριθμ. πρωτ. 15306/9-4-2025 έγγραφο.

**Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ**

ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΕΛΛΑΣ

ΣΥΝΗΜΜΕΝΑ:

Το υπ' αριθμ. πρωτ. 15306/9-4-2025 έγγραφο του ΕΛ.Γ.Ο.-ΔΗΜΗΤΡΑ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ :

Βουλευτή κ. Γ. Ρούντα

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ:

- Γραφείο Υπουργού
- Γραφεία Υφυπουργών
- Γραφείο Υπηρεσιακής Γραμματέως
- Υπηρεσία Συντονισμού